

מרבנו מרן בעל אילת השחר שליט"א

לעילוי נשמת הבה"ח היקר חיים בן ציון ז"ל בן יבלחט"א הרה"ג ר' אברהם צבי טויב שליט"א

משא החיזוק שנשא רבינו מרן רה"י שליט"א הערב בישיבת מיר בירושלים

מורי ורבותי

אנחנו עומדים שתי ימים לפני ראש השנה. ומה הענין של ראש השנה, מה קובע היום הזה, כל אחד מסתמא יודע. ראש השנה קובע, לא רק על השנה הזאת אלא על כל החיים, כי לפעמים קובעים על האדם רח"ל שיחיה חולה, והרבה שנים הוא יכול להתיימר ביסורים, א"כ זה לא דוקא שנה, וחלילה וחם לפעמים נגזר על האדם לעזוב את העולם, הכל נגזר בראש השנה.

הרצינות של היום הזה, החשיבות של זה מה שקובע, כל אחד מסתמא יודע, ומה באנו לחדש, רצינו להגיד כך.

חז"ל הקדושים הם ידעו את הכל, מה שאנחנו – בשר ודם לא יודעים, כי בדרך כלל סתם אדם לא יודע, רק נביאים, וחז"ל היו גם כן לא רחוק מנביאים, לא ממש נביאים אבל ידעו מה שאפילו בסתר, במרום.

חז"ל אומרים כל מיני דברים מה שיש, איך דנים, ומה דנים, אף שזה לא כתוב מפורש בנביאים. חז"ל קבעו שיש מלכיות זכרונות ושופרות, מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, לא מספיק מה שאומרים הקב"ה מלך, בתפילות אומרים כסדר מלך מלך, בודאי הוא מלך, אבל זה לא מספיק, רק צריך "פסוקים" של מלכיות, פסוקים של זכרונות, פסוקים של שופרות, אע"פ שבאמת לכאורה מאי נפק"מ אם אומרים פסוקים, או בלי פסוקים, למה צריך פסוקים? לא! אמרו שכדי לזכות, המהלך שצריך לעשות הוא לא סתם להגיד אתה מלך, רק לומר "פסוקים" או של תורה או נביאים או כתובים. שזה הכל דברים של רוח הקודש, תורה בודאי אין מה לדבר, וגם נביאים וכתובים.

וכדי לזכות בדיון צריך את כל הדברים האלה, ולפעמים יש מחלוקת אם פסוק זה או פסוק זה, ומה כל כך נפק"מ? לא! זה נפק"מ גדולה, המילים האלה שכתובים בתורה בנביאים בכתובים, הם דברים כאלה, מילים שיש בהם דברי הקב"ה, ממילא פסוקים זה יותר מסתם אמירת בני אדם. אם אנחנו אומרים אתה מלך זה טוב מאוד, צריך להגיד את זה, אבל צריך גם כן פסוקים של מלכיות, פסוקים של זכרונות, פסוקים של שופרות.

ואנחנו נדבר על השופרות, שלכאורה מה זה שופרות, שאומרים שופר שופר, הרי לא אומרים כל כך הרבה. אלא הענין הוא כך, איזה שופר אומרים, הרי לא אומרים מה שכתוב יום תרועה יהיה לכם, שהתורה אמרה בזה מה שצריך לעשות עם שופר, רק מה מביאים, פסוקים שכתוב שהקב"ה הופיע בשעת מתן תורה.

ולמה צריך להגיד את זה, רואים שכל הענין של ראש השנה צריך להזכיר מתן תורה, את הגדלות של כלל ישראל שזכו בשעת מתן תורה, הקב"ה היה מאוד שמח, אמנם הוא לא צריך שום דבר, אבל כתוב בחז"ל ביום חתונתו וביום שמחת לבו זה מתן תורה, נחשב כאילו הקב"ה התחתן עם כלל ישראל, הגדלות של כלל ישראל היה עד כדי כך.

בספר תשב"ץ כתוב שכל הדברים שעושים בחופה, לחתן וכלה, הכל לומדים ממתן תורה, הכל עושים כמו שהיה במתן תורה, כך כתוב בספר תשב"ץ.

א"כ אנחנו רוצים לדעת שכל הדברים האלה לא כל כך פשוטים, אנחנו נתייחס לחלק מה שאומרים שופרות, לא מזכירים את המצוה לתקוע בשופר, יום תרועה יהיה לכם, לא מביאים את הפסוק הזה, רק את הפסוקים מה שהיה בשעת מתן תורה, מפני שכלל ישראל היה כל כך

גדול אז בזמן מתן תורה, את הזכות הזה של מתן תורה צריך להביע בראש השנה, לא סתם, רק עם פסוקים, עם פסוקי תורה נביאים וכתובים, כמה פסוקים תורה, כמה פסוקים נביאים, כמה כתובים, ואיזה פסוקים, הכל כתוב בגמרא, ואיך הם יודעים את זה? הם יודעים! הם יודעים מה שקורה בשמים ממעל ובארץ מתחת, הכל הם יודעים.

עכשיו מה נוגע לנו למעשה, כדי לזכות ליום הדין משמע שצריך את זה, בודאי שצריך להתפלל לבקש, ולהזכיר שהקב"ה מלך, אבל גם זה מעיקר הדברים, להזכיר מתן תורה, לדעת שכלל ישראל בנוי על "תורה" בלי תורה אין כלל ישראל.

רש"י בחתחתלת בראשית, עה"פ בראשית ברא אלוקים, מביא רש"י בשביל התורה שנקראה ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית, אין תורה בלי ישראל ואין ישראל בלי תורה, זה "אחד ממש", אורייתא וקודשא בריך הוא חד הוא! וזה בראש השנה אנחנו באים בפסוקים להגיד איך שכלל ישראל קשור עם התורה, כל הפסוקים האלה מקשרים את כלל ישראל עם התורה.

וזה מה שצריך לדעת שכל החיים של יהודי זה תורה! בלי תורה אין לו חיים! להבדיל אומות העולם זה משהו אחר, הקב"ה ברא גם אומות העולם יש גם את זה, אבל התכלית היא תורה! ממילא כל הראש השנה צריך להיות שאנחנו מזכירים את מתן תורה, מזכירים שאנחנו רוצים לקיים את התורה, וללמוד את התורה, כי אם לא לומדים תורה... זה מה שאנחנו רוצים לדעת שכל העבודה היא תורה, רק תורה!

ממילא אנחנו צריכים לדעת כל מילה לומדים מפסוקים, רק פסוקים, פסוקים של תורה, פסוקים של נביאים, ופסוקים של כתובים, וכמה פסוקים, הכל כתוב.

ממילא אנחנו צריכים לדעת שעיקר העבודה של ראש השנה, להגיע למצב שכל אחד יתרום להיות ממש שהחיים שלו יהיו חיים של תורה. וזה עיקר העבודה, ובודאי שצריך להתפלל צריך לבקש בקשות פרטיות, אבל זה הכל בכיוון בגלל שאנחנו כולנו "תורה", וזה התכלית של כל יהודי בפרט בראש השנה, להגיע למצב של כמו שהיה במתן תורה.

א"כ אנחנו צריכים מאוד מאוד להתחזק בתורה, וזה התכלית של כל יהודי, ובוזה נזכה בדין, כי זה מה שהקב"ה רוצה, שאנחנו נתרומם לגדלות כמו שהיה בשעת מתן תורה, ואז נזכה לכל טוב.

הקב"ה יעזור שנזכה לזה, ונכתב בכתיבה וחתימה טובה לאלתר, ונגיע למצב שכל כלל ישראל וכל יחיד ויחיד יגיע להיות כמו מתן תורה, הקב"ה יעזור שנזכה לזה.

~ ~ ~

סדר התרת נדרים

990 תתתן 999 תקצ"ה כ"י תשרי ה'תשנ"א. [ולא תפלוס אמה שכתב רח"י אצ"ט בא"צ]

מתחרט אני על כל הנדרים ושבועות וכן כל מנהג טוב שנהגתי ולא אמרתי שיהא בלי נדר, ואם הייתי יודע שאתחרט לא הייתי נדר או נשבע ובמנהג טוב הייתי מתנה שיהי' בלי נדר, ומבקש שתתירו לי את כולם. והדינים משיבים מותר לך, מותר לך, מותר לך.

ויאמר בפני השלשה

הרי אני מוסר מודעה לפניכם ואני מבטל מכאן ולהבא כל הנדרים וכל השבועות וקונמות והסכמות וקבלה בלב או בדיבור, שאקבל עלי, חוץ מנדרי תענית בשעת מנחה, וכן כל מנהג טוב שאתנהג בלי להזכיר בלי נדר, ובאם שאשכח לתנאי מודעה הזאת ואדור מהיום עוד, מעתה אני מתנה עליהם שיהיו כולן בטלין ומבוטלין, ולא יהיו חלין כלל.

אם רוצה להתיר לאשתו נדרים, תמנה אותו אשתו לשליח ותאמר בזה"ל:

אם עשיתי נדר או נהגתי מנהג טוב ולא אמרתי בלי נדר אני מתחרטת, ואני עושה אותך שליח להתיר.

ויאמר בפני הדיינים

הריני שליח של אשתי לבקש התרה על כל הנדרים או מנהג טוב שעשתה ולא אמרה בלי נדר, והיא מתחרטת עליהם. ויאמרו הדיינים מותר לה. מותר לה. מותר לה.